

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1933 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 91 § lagen den 22 juni 1911 (nr 55) om ekonomiska föreningar.

Genom en den 3 januari 1933 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 4, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 91 § lagen den 22 juni 1911 (nr 55) om ekonomiska föreningar.

Härigenom förordnas, att 91 § lagen den 22 juni 1911 om ekonomiska föreningar, vilket lagrum ändrats genom lag den 3 augusti 1929 (nr 261), skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

91 §.

Vad i denna lag är föreskrivet skall ej äga tillämpning å:

- 1) sparbanker;
 - 2) förening av trafikförsäkringsanstalter, vilken av försäkringsinspektionen godkänts att handhava för anstalterna gemensamma angelägenheter;
 - 3) sjukkassor, understödsföreningar eller andra försäkringsföreningar;
 - 4) de föreningar för anskaffande av lån mot säkerhet av inteckning i fast egendom, å vilka gällande bestämmelser om hypoteksföreningar eller om bostadskreditföreningar äga tillämpning.
- Ej heller — — — särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för propositionen, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt lagen den 10 maj 1929 (nr 77) om trafikförsäkring å motorfordon är ägare av motorfordon, som brukas i trafik här i riket, pliktig att taga och vidmakthålla trafikförsäkring å motorfordonet. Försäkringen medför rätt för den, som på grund av skada i följd av trafik med fordonet här i riket enligt

lag är berättigad till skadestånd av fordonets ägare, brukare eller förare, att utbekomma skadeståndet av försäkringsgivaren. Trafikförsäkring må, förutom av anstalt som inrättats av staten, meddelas endast av försäkringsanstalt, som därtill erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd. Kungl. Maj:t äger att vid meddelande av dylikt tillstånd föreskriva de villkor och bestämmelser, som utöver de i trafikförsäkringslagen givna prövas nödiga, så ock att eljest meddela de särskilda föreskrifter i fråga om tillsyn å sådana anstalter, som finnas erforderliga. Är, då skada timat i följd av trafik med motorfordon, trafikförsäkring, som enligt lagen bort finnas, ej å fordonet gällande till förmån för den, som lidit skada, eller kan ej utrönas genom vilket fordon skadan förorsakats, äro enligt 21 § samtliga de försäkringsanstalter, som äga meddela sådan försäkring, en för alla och alla för en gent emot honom ansvariga, såsom om dylik försäkring varit av dem meddelad; dock äro anstalterna icke ansvariga gent emot den, som försäkringsplikten ålåg. Försäkringsanstalterna emellan skall den sålunda fastslagna ansvarigheten fördelas efter särskilt angiven grund.

I det vid propositionen nr 201 till 1928 års riksdag fogade, av särskilt tillkallade sakkunniga utarbetade förslag, som legat till grund för trafikförsäkringslagen, hade i 16 § upptagits bestämmelser motsvarande 21 § trafikförsäkringslagen. I motiven till förslaget omnämnde de sakkunniga, hurusom åtskilliga automobilförsäkringsbolag hemställt, att försäkringsinrättning ej måtte medgivas koncession för tecknande av obligatorisk ansvarighetsförsäkring med mindre densamma förpliktade sig att gemensamt med övriga koncessionerade inrättningar bilda en sammanslutning för övertagande av ansvaret för oförsäkrade motorfordon. I anslutning härtill anförde de sakkunniga vidare:

Av det erbjudande, som försäkringsbolagens uttalande kunde anses innefatta, hade förslaget begagnat sig på sätt som av 16 § framginge. Det hade icke ansetts erforderligt att i lag fastslå den av bolagen förutsatta sammanslutningens form och verksamhetssätt. Man hade nöjt sig med att förklara samtliga anstalter ansvariga en för alla och alla för en. Den skadade kunde alltså för utbekommande av det skadestånd, vartill han vore berättigad, hålla sig till vilken av dem han ville. Endast om grunden för ansvarighetens fördelning anstalterna emellan hade lagbestämmelse ansetts erforderlig. I övrigt finge anstalterna själva bestämma, hur deras förhållande inbördes och gentemot allmänheten borde ordnas. Att anordningarna gjordes så enkla och för den skadade bekväma som möjligt, vore för en var av anstalterna av synnerligt intresse.

I de resolutioner Kungl. Maj:t meddelat om tillstånd för försäkringsanstalt att driva trafikförsäkringsrörelse har föreskrivits, att sådan anstalt skall gemensamt med övriga trafikförsäkringsanstalter, på sätt och i den ordning anstalterna besluta och försäkringsinspektionen godkänner, upprätthålla och vidmakthålla lämpligt organ, som skall äga för anstalternas räkning handhava de angelägenheter, vilka äro förbundna dels med den samtliga trafikförsäkringsanstalter enligt lagen om trafikförsäkring å motorfordon gemensamt åliggande ansvarigheten, såsom verkställandet av dithörande skaderegleringar m. m., dels ock med försäkring genom tullverkets bemedling å motorfordon, som för tillfälligt brukande i riket införas från utlandet.

Till åtlydnad av nämnda föreskrifter hava trafikförsäkringsanstalterna bildat en sammanslutning, som fått benämningen Föreningen för gemensamt lagenligt trafikförsäkringsansvar.

Emellertid har nu i tvist, däri föreningen varit part, högsta domstolen förklarat av föreningen anförda besvär icke kunna upptagas till prövning, enär föreningen icke blivit registrerad såsom ekonomisk förening samt sådana omständigheter icke visats föreligga, att föreningen det oaktat kunde tillerkännas rätt att vid domstol söka, kära eller svara.

Föreliggande lagförslag avser att bereda föreningen möjlighet att utan registrering vinna godkännande som självständigt rättssubjekt.

Lagrådet har lämnat förslaget utan anmärkning.

Utskottet har vid granskning av förslaget icke funnit anledning till erinran *Utskottet.*
däremot och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 31 januari 1933.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman, Klefbeck, Borell, Svenson* i Eskhult, *Branting, Ehrnberg, Jonsson* och *Halvarsson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* och *Nilsson* i Antnäs, fru *Östlund* samt herrar *Olsson* i Rimforsa, *Olsson* i Mellerud, *Höglund, Rudén* och *Gardell* i Stenstu.
